

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Svonuri de criză.

Sibiu, 5 Iunie n.

Toate ziarele maghiare scriu, că situația guvernului e rea, și că în curând poate să fie și mai rea. Iar aceea se știe, că atunci când situația unui guvern e rea, și se așteaptă să fie și mai rea, o singură cale de scăpare este: demisia guvernului.

Cu toate tânguirile ziarelor maghiare însă, la o criză ministerială deocamdată nu vor ajunge lucrurile în țara noastră, și anume, după părerea noastră, din următorul motiv: Atunci când Coroana a încredințat coaliția cu formarea cabinetului, s'au stabilit în formă foarte clară și neîndoioasă punctele de înțelegere între noul guvern și Coroană, și dacă și una și cealaltă dintre părțile contrahente se ține de învoială, criza nu poate să se ivească în țara noastră, decât numai după eshaurierea programului de muncă stabilit pe seama guvernului de acum.

Întrebarea e deci, că dacă toți situația guvernului e zugrăvită, și poate fi zugrăvită ca grea și critică, cine s'a abătut dela punctele de învoială, Coroana, ori guvernul? Toate comunicatele oficiale și neoficiale, apărute în ziarele maghiare, ne fac să credem că — guvernul.

Guvernul a pășit în fața țării cu *garanțiile constituționale*, cari au scopul de a îngrădi bine „națiunea” față de Coroană, și prin urmare de a tăia de sub picioarele Coroanei singura creangă pe care o mai are; dar când a prezentat Coroanei spre prealabilă sancționare proiectele de lege referitoare la aceste garanții constituționale, Maiestatea Sa a scos din pulpitul mesei *pactul* legat cu coaliția, și a arătat guvernului un-guresc, că despre aceste garanții în acel pact *n'a fost vorba* absolut deloc.

Lucrul acesta îl constată foarte clar și lămurit ziarul „Bud. Hirap”, organul de publicitate al contelui Apponyi, scriind din cuvânt în cuvânt următoarele: „Poate fi constatată în mod autentic, că nici în cursul pertractărilor purtate înainte de formarea actualului guvern, și nici în însemnările făcute despre reasumarea rezultatelor date de aceste pertractări, *despre proiecte de lege referitoare la garanțiile constituționale n'a fost vorba*...”

Iar dacă *n'a fost vorba*, negreșit că Coroana e în drept să spună guvernului, aceeași lumea crede că i-a spus: Lasă-mă în pace cu garanțiile constituționale, de cari nu e nici o trebuință, și pe cari țara nu le reclamă, ci fă lege despre *votul universal*, pentru că țara îl cere, și mai ales pentru că *te-ai obligat să-l faci!*

Credem deci, că și guvernul va recunoaște, că Coroana nu poate fi silită să dea mai mult decât a promis, deoparte, iar de altă parte e în drept să ceară dela guvern împlinirea tuturor condițiilor sub cari a fost chemat la putere. Lăsând deci la o parte tot ce nu e pe voia Coroanei, va căuta să facă numai aceea la ce s'a obligat atunci când a primit conducerea țării, și mai ales va căuta să facă legea despre *votul universal*, când apoi misiunea sa fiind împlinită, va putea să plece.

O demisionare a guvernului înainte de a se vota legea despre reformele electorale n'ar fi norocoasă și de altcum pentru țară, pentru că atunci am ajunge de nou în chaos, în stare de nesiguranță. Agitațiile, frământările, certele, suspiciunile s'ar începe de nou. De aceea, fără a ne face judecători între Coroană și guvern, așteptăm dela înțelepciunea guvernului însuși, să recunoască, că datorința sa este să se țină de cuvântul dat Coroanei, și lăsând garanțiile constituționale în stirea Domnului, să caute a împlini

toate punctele din programul său de guvernare, stabilit cu Coroana împreună, realizând și dorința țării, de a i-se da *votul universal* la alegeri, pentru că făcând așa, situația i-se înlesnește și criza e delăturată. Ce va fi apoi după votarea votului universal, e treaba țării și a Coroanei.

Conferențe învățătoarești.

Cercul al XX-lea, Murăș-Oșorheiu și Reghinul sâseșc. —

Deda 1 Maiu v.

Învățătorii din ambele tracte ne-am prezentat la orele 9 înainte de amiază la serviciul divin, care a fost oficiat de Prea Onoratul Domn Comisar consistorial *Stefan Russu*, protopresbiterul tractului Murăș-Oșorheiu, asistat de dnii *Stefan Stoicoviciu* preot în Murăș-Cristur și *Alexandru Oltean* preot în Medesfalău. Serviciul a fost înălțător de inimi și a adus mângăiere sufletească poporenilor din Medesfalău.

După serviciul divin ne-am adunat în localul școlii din Medesfalău, unde dl comisar printr'un discurs avântat arată calea pe care are să puerceadă învățătorul, la realizarea sublimului scop, pe care în aceste zile de grea încercare îl urmărește educațiunea.

Discursul a fost ascultat cu viu interes de învățători și de câți au avut bunăvoință a lua parte la aceasta conferență, apoi s'a deschis I a ședință la orele 10½.

Ședința I-a.

A urmat constituirea biroului, alegând conferența doi notari în persoanele dlor *Gregoriu Ceontea*, inv. în Deda, și *Ermil Roșală*, inv. în Ghernesig, ear bărbați de încredere pentru verificarea proceselor verbale, pe dnii: *Ioan Moldovan* inv. în Nazna și *Teodor Libeg* inv. în Medesfalău.

Se cetește apoi apelul nominal și cu durere se constată că din ambele tracte 13 învățători absentează fără scuză.

Să cetească scuzele: scuza lui *Ioan Borșan* din Deda, *Pavel Sendrea* din Râpa de sus, *Ilie Sulari* din Râpa de jos și *Nicolae Nașcu* din Palăți. Conferința ea l

cunoștință scuzele; ear pentru cei ce nu și-au înaintat scuzele se aduce următoarea hotărâre; Conferința roagă pe Prea Ven. Consistoriu ca pe următorii: *Ioan Pescăruș* din Iabenița, *Olimpiu Trifu* din Topliță, *Constantin Brătean* din Filia, *George Gabor* din Dumbrava, și *Toma Modran* din Hodac, să-i pedepsească cu suma de câte 6 coroane.

Dl comisar salută în numele conferenței pe următorii dnii: *I. Hodoș* preot Iclandul mare, *Stefan Stoicoviciu* preot în Murăș-Cristur, *Petru Fărcaș* preot în Malomfalău, *Alexandru Oltean* preot în Medesfalău și *Foray Mihály Miklos*, primariu local.

La ordinea zilei ar urma tema „Necesitatea meseriilor și indicarea mijloacelor prin cari s'ar putea înmulți numărul meseriașilor la poporul nostru”, dar fiindcă autorul *Olimpiu Trifu* lipsește, disertațiunea se amână pe anul viitor.

Conform programului urmează.

„Influența învățătorului asupra elevilor prin personalitate”, disertație de *George Ittu*, inv. în Meșterhaza. Dl Ittu cetește disertațiunea care e ascultată cu viu interes, ear finindu-se cetirea, dl comisar deschide discuțiunea. *Alexiu Grădinar* propune, ca disertația să se dea la o comisie din doi inși, care să vină cu critica în ședința III-e. Conferința primește propunerea și predă disertația spre critică dlor: *Alexiu Grădinar* și *Ililian Flămând*.

Urmează tema pusă de Prea Ven. Consistoriu „Experiențele câștigate asupra noului plan de învățământ introdus în școlile populare prin conculsul congresual nr. 98 dela 1903”.

Dl Comisar deschide discuția și ia cuvântul dl *Gregoriu Ceontea*, inv. în Deda espunânduși experiențele asupra noului plan de învățământ. Le reazum în următoarele:

a) Religia în clasa I și II să se propună pe baza istorioarelor morale, istoria biblică să nu se propună de loc în clasa I și II la școala cu un învățător. Catechismul să fie scos cu totul din școala elementară poporală, fiind un studiu abstract, doar în clasa VI s'ar putea propune, dar cu greu.

moartea lui *Árpád* următoarele:

„După aceasta, în anul 907 al întrupării Domnului, ducele *Árpád* a trecut din lumea aceasta, care fu înmormântat cu onoare *deasupra izvorului unui fluviu mic*, care curge prin albie de peatră în orașul regelui *Atila*, unde după încreștinarea Ungurilor s'a zidit în onoarea preacuratei *Maria* o biserică ce se numește *Alba*”.

Alte însemnări despre moartea lui *Árpád* nu se găsesc în istoria Maghiarilor. Și cum se știa, că orașul ori cetatea lui *Atila* a fost acolo unde e acum *Buda-veche*, scrutările s'au pornit numai în direcția de a se afla râul cel ce curgea pe atunci prin albie de peatră, și mai ales biserica ridicată de regele *Stefan* cel Sfânt pe locul unde a fost înmormântat *Árpád*, biserica numită *Eclesia Alba*.

Cum am spus, domnul Dr. *Ladislau Wekerle* a aflat acest loc, a aflat biserica albă, și pe baza descoperirii sale guvernul a prezentat deja parlamentului proiect de lege, ca biserica aceasta să fie reedificată, încă în anul acesta de douăori iubilar, întâiu, pentru că se împlinesc o mie de ani dela moartea lui *Árpád*, al doilea, să împlinesc patruzeci de ani dela încoronarea *Maiestății Sale*, Monarhul nostru, ca rege al Ungariei.

Va să zică, e stabilit, că *Árpád* unde a fost înmormântat. La izvorul unui râu, unde mai târziu regele *Stefan* cel Sfânt a ridicat o biserică, existentă încă pe vremea regelui *Matia*, pentru că sub acesta a fost restaurată, și ruinele ei existente

FOIȘOARĂ.

Mormântul lui Árpád.

(Fine).

Conducătorul Maghiarilor, pe vremea când și-au făcut ei descălecarea în acest Canaan, din care și-au creat o patrie statornică, ducele lor, era *Árpád*, fiul lui *Álmos*, ales de duce al Maghiarilor încă în *Etelköz* (țara între râuri) înainte de a pleca spre patria nouă. Istoriografia maghiari pun datul acestei alegeri cam pe la 888.

Amănuntele alegerii de domnitor le dau apoi astfel: Conducătorii celor șapte seminții maghiare, cu numele *Álmós*, *Előd*, *Kund*, *Und*, *Tas*, *Huba* și *Tuhutum*, au căzut de acord, ca pentru o mai bună apărare a poporului maghiar să se aleagă un singur conducător și poruncitor în locul celor șapte de până aci, un duce, care se facă judecată și dreptate în zile de pace, iar în zile de războiu să fie mai marele și poruncitorul tuturor. Alegerea a căzut pe *Árpád*, fiul lui *Álmos*, care a declinat dela sine onoarea de a fi ales. S'a legat cu ocaziunea alegerii și următoarea învoială: Maghiarii să fie stăpâniți totdeauna de un domnitor din neamul lui *Árpád*. Aceeace se câștigă cu sânguină comună să fie împărțit între toți. *Árpád* se consulte totdeauna și pe ceilalți când vrea să întreprindă vre-un lucru mai însemnat. Celce va fi necredincios domnitorului să-și plătească cu sânge fapta. Dacă

vre-unul dintre urmașii lui *Árpád* nu se ține de această învoială, în vre-un punct ori altul, să fie afurisit și exilat.

Invoiala aceasta a fost întărită apoi din partea celor ce au legat-o, astfel, că s'au pus toți în jurul unui vas, și tăindu-și vinele dela mâni au lăsat să curgă sânge în vas, în urmă l-au mestecat, ca semn al concordiei, al credinței reciproce, al unei înțelegeri, punând și jurământ, că vor ținea învoiala și o vor apăra cu sângele lor, iar lui *Árpád* i-au spus cuvintele următoare: „Te-am făcut astăzi conducătorul și domnul nostru și te vom urma unde te va duce norocul tău”.

L au și urmat cu bun noroc, pentru că intrând Maghiarii, conduși de *Árpád*, în țara aceasta, au purtat cu isbândă războaie de cucerire cu popoarele aflate aci, între ele și cu *Românii*, cari își aveau ducatele lor proprii, pentru că parte le-au învins și subjugat, parte au legat prietenie și frățietate cu ele, bunăoară cu *Românii*, cu cari ducele *Árpád* s'a și încuscrit, ducându-și noră în casă pe unica fată a ducelui lor *Menemur*ot din *Bihor*, luată în căsătorie de fiul seu *Zoltán*, pe care mai marii țării, la dorința lui *Árpád*, l-au ales domnitor încă în viața acestuia, la anul 905.

Doi ani mai târziu, la 907, *Árpád* moare. Așa a stabilit lucrurile istoria maghiară.

În anul acesta se împlinesc deci 1000 de ani dela moartea lui *Árpád*, înțeleptul

domnitor al Ungurilor, care a făcut închiegarea neamului seu într'un singur corp național (până aci era împărțit în șapte ramuri ori seminții) și a dat poporului unguresc o patrie statornică, frumoasă și bogată.

Împlinirea mileniului dela moartea acestui domnitor maghiar sigur că Ungurii ar fi sărbătorit cu mare sgomot și cu mari festivități, dacă situația politică nu ar fi atât de critică și pentru ei și atât de nesigură, încât le răpește întreaga gândire și le reclamă întreaga băgare de seamă, ca ziua de mâine să nu le aducă surprinderi neașteptate. Dar mai este o pedecă, și încă mare, care îi face să nu aranjeze festivități prea mari din incidentul împlinirii anului o mie dela moartea lui *Árpád*, anume faptul, că cu pozitivitate nu se știe când (ziua) și unde a murit *Árpád*, și nu se știe până mai zilele trecute nici că unde a fost înmormântat *Árpád*?

Astăzi însă se știe. Adeacă așa scriu ziarele maghiare, că se știe. Domnul Dr. *Ladislau Wekerle*, care de un sfert de veac face cercetări științifice în privința aceasta, a stabilit în mod esact locul unde a fost îngropat *Árpád*. A aflat locul mormântului său.

Cum a făcut această descoperire destul de însemnată, dacă se va dovedi că e și esactă? Așa, că s'a luat după cuvintele lui *Anonimus*, adeacă după cuvintele cronicarului unguresc, căruia istoricii mai din urmă maghiari nu-i dădeau absolut nici o încredere. *Anonimus* scrie despre

b) Limba română. Să se pună mai mare pond pe scris, cetit, reproducere mentală și învățământul intuitiv. Prea multă gramatică pretinde planul de învățământ, mai puține reguli gramaticale pretinde realitatea.

c) Științele naturale, să se propună așa după cum prescrie planul, dar Prea Ven. Consistoriu să dea ordin susținătorilor de școli să înființeze colecții de mineralogie, precum peatră de aur. etc. tot așa din botanică, chimie, ear din fizică în miniatură, ca să putem preda intuitiv. Tot așa cu calculul. Să avem colecție de bani străini, precum lei, franci, lire, mărci, dolari și toți acei bani, cu cari poporul vine în atingere. Regula de trei simplă încă poate lipsi, asemenea și frângerile vulgare. E destul un fel de frângeri în școala populară.

d) Gimnastica să se propună, dar numai partea militară, precum exerciții corporale, cu deosebit pond pe mersul frumos. De paralele n'avem lipsă pe sate, căci elevii fac destulă gimnastică la lucrul de toate zilele, și mai ales când se coc poamele.

e) Cântul bisericesc să nu mai figureze ca studiu obligat în pedagogie, ci numai ca extraordinar, așa că posturile învățătoresci să nu se mai împreune cu cantoralul, care face mare pedecă la definitivarea învățătorilor, ear de se va condiționa, apoi învățătorul să figureze ca cantor pe lângă salariu separat de cel învățătoresc.

Di Ceonteia în general află planul de bun și materialul prescrie asemenea îl află de bun, cu puține excepțiuni, dar acest material numai în școală cu mai mulți învățători se poate preda. Concluziunea se formează în următoarele: „Prea Ven. Consistor este rugat, ca pentru școala cu un învățător să încredințeze un specialist ca să formeze un nou plan, care să fie obligat pentru toate școlile cu un învățător din întreaga arhidieceză.

Ear pentru școlile cu 2, cu 3, cu 4, și cu 5 învățători asemenea. Pentru școala cu 6 învățători e corăspunzător planul din discuție.

Planurile ce se vor compune să fie compuse pe baza progreselor pedagogiei, ținându-se cont și de neajunsurile școlilor și poporului nostru dela sate. Pe baza planurilor apoi să se compună și manualele de inv. Cu aceste di Gregoriu Ceonteia își încheie expunerea observărilor, ear ședința se încheie anunțându-se proxima ședință la orele 3 p. m.

Ședința a II-a.

Se deschide la orele 3. p. m. Se continuă discuția asupra noului plan. Vorbește Emil Roșală. Dlii e mulțumit cu planul și aprobă cele susținute de di G. Ceonteia. Pretinde ca pe igiena poporului să se pună mai mare pond.

Mai vorbește dnii: Dumitru Sava din Potoc, Ioan Moldovan din Nasna, Vic. Lau-

rențiu din Murăș Sâncraiu, George Crăenur din Lueriu, di George Ittu din Măstăraza di comisar luminând apoi câteva chestii dubioase încheie discuția, declarând părerea dii Ceonteia aprobate de conferință.

Urmează: „Municipiul“ lecțiune practică cu despărțământul al V și VI, predată de Ioan Moldovan, învățător, în Nasna.

Di Moldovan propune lecțiunea, iar după propunere iau cuvântul Teodor Libeg, Emil Roșală și George Ittu.

În urmă lecțiunea a fost declarată de bună.

Conform programei urmează:

„Ferul“ lecțiune practică din științele naturale de Dumitru Sava învățător în Potoc. Conferința, după puțină discuție, află tema de foarte bună și decide să fie publicată în „Vatra școlară“, iar autorului să i-se exprime „lauda protocolară“.

Se stabilește ordinea de zi pentru ședința a III-a și ședința se ridică la orele 6 d. a. anunțându-se proxima ședință pe Vineri 27 Aprilie, orele 9 a. m.

*

Joi seara, mulțumită parohului local Alexandru Oltean și harnicului învățător Teodor Libeg, am fost distrași cu o producție teatrală. Au jucat învățătorii Alexiu Grădinar, Teodor Libeg, și o fetiță de plugar. Atât succesul moral cât și cel material a fost destul de strălucit. Venitul curat a fost destinat bibliotecii parohiale.

După producție a urmat petrecere care a durat aproape până la ziuă.

Ședința III-a.

Ședința III se deschide la orele 10 a. m. Vineri în 27 Aprilie, luând parte și di profesor de pedagogie și subinspector al comitatului Murăș Turda Rusztek Károly și di primar local Foray Miklos. Di comisar în numele conferinței salută pe noii veniți. Di subinspector mulțumește cu cuvinte frumoase.

Urmează apoi citirea și verificarea proceselor verbale. Di Grădinar și di Flămând vin cu critica asupra operatului: „Influența învățătorului asupra elevilor prin personalitate“ de George Ittu. Comisia află că e bună lucrarea ear conferința aduce autorului laudă protocolară și decide să se publice operatul în „Vatra școlară“ ori „Telegraful Român“.

Conform programei urmează o prelegere din limba maghiară, de George Crăciun. Conferința constată că tema e bună, ear di Ceonteia constată în prelegere, metodel cel mai practic, direct, alui Berlitz.

Di subinspector ca specialist și profesor recomandă acest metod ca cel mai bun din câte metode s'au aflat pentru învățarea limbilor.

A urmat apoi o prelegere din Compt, predată de Victor Laurențiu inv. în Sâncraiu. Nu a predat-o însă întreagă fiind tema prea lungă. Iau însă parte la discuție: Ermil Roșală și George Ittu, cari

propun, ca să fie clasificată de bună ear conferința primește.

În sfârșit se formează programa pentru conferința anului viitor, precum urmează: 1. Necesitatea meseriilor și indicarea mijloacelor prin cari s'ar putea înmulți numărul meseriilor la poporul nostru, disertațiune de Alimpiu Trifu inv. Toplița. 3. Din limba maghiară, „A tehén“. lecțiune practică de George Chibelea din Peetea de Câmpie. 4. Din istoria Ungariei: Stefan cel sfânt, lecțiune practică de Ioan Borșian inv. în Deda. 5. „Fata lui Iair“, din Religie, lecție practică de Teodor Libeg inv. în Medesfalău. 6. O temă practică din economie, de inv. din Hodac. 7. Numărul „7“ lecțiune practică de Emil Mateiu inv. în Idicel.

Conferința apoi decide, ca locul de întrunire pentru cercul al XV-lea tractele Reghin și Murăș-Oșorhei, pentru anul viitor, să fie Deda, și decide ca conferința să se țină deodată cu sfințirea noiei biserici.

Di Comisar Stefan Russu mulțumește dii Rusztek Károly pentru participarea la conferință. Di subinspector răspunde cu cuvinte calde și frumoase.

Di Gregoriu Ceonteia inv. în Deda în numele conferinței mulțumește dii comisar pentru tactul și paciența cu care a avut bunavoință a-ne conduce și de astădată, și cu acestea ședința III se ridică la orele 1 p. m. declarându-se conferințele din cercul XV-lea pentru anul acesta de încheiate.

G. C—a.

Cercul XII. Cluj—Unguraș.

Sântă-Mărie, 15 Maiu n.

Conferința învățătorescă a cercului XII-lea de astădată s'a întrunit în 26 și 27 Aprilie st. v. a. c. în parohia rom. gror. Tămaș.

În 26 April la 7 ore a. m. s'a ținut serviciul divin cu invocarea Duhului sfânt, la care învățătorii cu di Comisariu în frunte, au participat în corpore, după finea căruia protopresbiterul Pavel Roșca a ținut o cuvântare ocazională.

La 9 ore a. m. toți învățătorii se retrag în școala confesională din loc, unde dnul Comisariu Victor Păcală prin o vorbire instructivă și de actualitate, în care arată necesitatea și importanța dezvoltării fizice a poporului nostru prin gimnastică, declară conferința deschisă.

Ședința I.

Înainte de a intra în ordinea de zi, Dnul Comisariu salută ca oaspeți bineveniți pe următorii dñi: Pavel Roșca, protop., Remus Roșca, preot local, I. Pop, preot, Miluan, Ioil Ghiurușan, teol. abs., mai apoi pe dnii Dr. Csernatony Gyula insp. reg., Páska Zoltán, protopretor și Iozsa Samu, notar cercual.

De notariu ad hoc până la constituirea definitivă vine numit Vasile Nosa,

care cetind apelul nominal se constată că prezenți sunt 36, iar absenți 11 învățători, dela cari ne primindu-se nici o scuză, se propun spre pedepsire.

Urmează constituirea biroului, alegându-se notari inv. Petru Bura și Ioan Frâncu, iar membrii verificatori Vasile Nosa și Ilie Podariu.

Punctul întâiu din programa conf. e „Bogatul cel lacom“, lecțiune practică din ist bibl. predată de I. Frâncu. Se naște discuție asupra ei, la care iau parte P. Ferghete, I. Biji, G. Toader, I. Giorgea și în urmă prelegătorul. Dnul comisar luând cuvântul obsează prelegătorului și tuturor celor ce vor urma, că temele ce s'au prezentat nu au una și aceeași ortografie, deci îi roagă, că pe cât e cu putință, pe viitor să se acomodeze acceptând ortografia noastră aprobată de Academia Română. De altcum conferința declară tema deplin succasă. Ședința se ridică la 12 ore a. m.

Ședința II.

La 3 ore p. m. ședința se deschide constatându-se prezența tuturor membrilor din prima ședință, cu excepția lui V. Ferghete, care e scuzat pentru ședința aceasta. Urmează predarea temei practice din rom. cuvântul normal „floare“, pe baza Abcedariului Dr. P. Șpan, prelegător I. Zach. Se deschide discuție liberă asupra temei. La desbatere iau parte inv. G. Toader, I. Biji, I. Giorgia, G. Bodea, M. Cozgarăia, I. Frâncu, V. Nosa și P. Bura. În urmă dnul comisariu dând unele îndigări observă, că teoreticește tema a fost bine lucrată, însă fiind cunoscut elevilor cuvântul normal „floare“, predarea n'a succés pe deplin. Conferința de altcum clasifică tema de succasă.

La ordinea zilei vine pusă prelegerea practică din istoria patriei „Descălecarea Maghiarilor“, prelegător P. Ferghete. După predare se deschide discuție liberă asupra temei, la care iau parte învățătorii Simion Botariu, Ioan Muntean, Ioan Frâncu și Ioan Giorgia. Prel. P. Ferghete reflectează unora, arătând cauzele cari au împedecat încălta reușita prelegerii. Dnul comisariu explică adevărul istoric asupra principelui român Gelu, accentuând, că asupra momentelor etice să se atragă cu tot dinadinsul atențiunea copiilor. Tema se clasifică din partea conferinței de bine succasă. Ședința se ridică la 6 ore p. m. anunțându-se proxima ședință pe ziua următoare la 8 ore a. m.

Ședința III.

Redeschizându-se ședința la 8 ore a. m. urmează tema generală dată de Prea Ven. Consistoriu „Experiențele câștigate asupra noului plan de învățământ introdus în școlile populare prin concluzul Congresual din 1903 Nr. 98“. Se cetește lucrarea lui Petru Bura care se ascultă cu plăcere și se alătură la protocol. Se

până în zilele nu demult trecute, când apoi pe la anul 1880 s'a zidit pe locul bisericeii albe o fabrică de cărămidă, numită Victoria. S'a aflat izvorul râului, care există și acum. Apa râului învârttește astăzi roatele unei mori, pe când mai înainte, sub domnia Romanilor, e constatată, că se aflau băi dealungul râului.

Și după ce vedem, că e constatată în mod neîndoelnic lucrul acesta, trebuie să zicem, că acum e constatată și aceea, în mod foarte clar, că Anonimus e un cronicar de cea mai desăvârșită încredere. Di Dr. L. Wekerle o și spune aceasta cu toată tăria convingerii sale. Zice, că în Anonimus „trebuie să se încredă știința maghiară, să se încredă fără nici o șovăire, nu numai din patriotism, fiindcă Anonimus a fost primul cronicar ungurec, iar a l condamna pe Anonimus numai din antipatie încăpăținată e lipsă de patriotism, ci și pentru aceea, pentru că cronica sa despre faptele Ungurilor e acum splendidă rehabilitată, mai ales în urma scrierii ultimei a răposatului Kubinyi Ferencz, care în două tomuri voluminoase a stabilit autenticitatea și veracitatea croniceii lui Anonimus, notarul regelui Béla“.

Pentru noi constatările acestea din urmă sunt de interes și de mare însemnătate. Pentru că dacă încep învățării maghiari a recunoaște, că cronica lui Anonimus e autentică, e adevărată, că Anonimus e un autor istoric de absolută încredere, atunci trebuie se accepteze vrând nevrând și aceea ce spune Anonimus de-

spre popoarele pe cari Maghiarii le-au aflat aici la descălecare, în deosebi aceea ce scrie despre noi, Românii, despre existența noastră pe aceste plaiuri pe vremile acelea, și despre felul cum am ajuns atunci la înțelegere, la prietenie, la frățietate cu Maghiarii. Vor trebui să recunoască, de voe de nevoie, continuitatea elementului românesc pe pământul Daciei-traiane, avut în stăpânire înainte, mult înainte de a cădea în stăpânirea lor, și se abandoneze credința și teoria greșită, că Românii au venit în patria aceasta abia prin veacul al 12 ori 13-lea, ca servitori, ca păstori, unul câte unul, mai ales ținând în vedere și imposibilitatea evidentă de a se putea desvolta din câțiva păstori ori servitori furași în țară un popor de trei milioane (pentru că despre vre-o imigrare în masse, fie și mai mici, nu face istoria nici a pomenire, dar face pomenire despre emigrarea Făgărășenilor și a Maramureșenilor) și apoi și imposibilitatea de a se fi format imediat o pătură nobilă, din păstori, o aristocrație română, care a putut fi chemată la dieta din Alba-Iulia dela anul 1291, convocată de regele Andrei III., la care au luat parte (sunt documente cari o spun aceasta) Ungurii, Săcii, Sașii și Olahii.

Teoria imigrării Romanilor e deci un product al fantasiei, și adevărul e la Anonimus, acum rehabilitat din partea științei maghiare, deci la cronicarul de încredere, care ne recunoaște de popor autohton, de oameni cari sunt aici acasă, din

cele mai depărtate vremi. Din acest punct de vedere are deci importanță și pentru noi descoperirea mormântului lui Árpád, cu a cărui aflare s'au ocupat de altcum și alții, cu mult mai înainte de di Wekerle László. Cel dintâiu care și-a pus întrebarea, că oare unde poate fi mormântul lui Árpád, a fost înflăcăratul tânăr dela 1848, Vasváry Pál, mort în Ardeal, în lupta dela Fântânele (6 Iulie 1849). La 1851 ideea a îmbrățișet o apoi Dr. Erdy Iános, iar în anii 1859—60 a cerut concesiunea dela locotenenta imperială de atunci contele Nádasdy Ferencz, ca să facă săpături împreună cu învățătorul Thaly Kálmán, pe teritoriul din Buda-veche, pentru a da de urma mormântului lui Árpád. S'a dat concesiunea cerută, însă după lucrătorii maghiari dela o fabrică din Pesta s'au angajat să facă săpăturile fără plată, locotenenta s'a spăiat, și crezând că e vre-o conspirație la mijloc, a oprit facerea săpăturilor, cari aveau să se înceapă la 15 Iulie 1860, și a revocat concesiunea dată, iar poliția și miliția a oprit și perigrinarea în grupuri la locul unde se credea că se află mormântul lui Árpád.

Despre biserica albă, ridicată deasupra mormântului, ori lângă mormântul lui Árpád, face pomenire un document din anul 1479, în care regele Mathia, care a restaurat-o, vorbește despre ea ca despre prima biserică creștină ridicată în Ungaria de regele Stefan cel Sfânt, pe mormântul lui Árpád.

Locul unde s'a aflat biserica, e nu-

mit de altcum și într'un document dela 1193 al regelui Bela III „valeur lui Árpád“. Biserica a existat până la venirea Turcilor în țară, cari ocupând orașul Buda, au prefăcut-o în ruină, dar iau păstrat numirea, căci ziceau ruinelor: ak-kil-issa, ceea ce înseamnă biserica-albă.

Un scriitor maghiar dela anul 1719 spune apoi, că numai urmele bisericeii se mai pot vedea, zidurile toate sunt dispărute. De atunci încocoaci nu se mai află nici o urmă istorică despre biserica albă din Buda.

*

Trăim împreună cu Maghiarii, în aceeași patrie comună, pe care împreună am apărut-o în zile de primejdie. Istoria trecutului nostru e deci strâns legată de istoria Maghiarilor, căci strămoșii noștri, cari ni-au făcut istoria, își dorm somnul de veci în același pământ, în care se găsesc adăpostite și oasele strămoșilor Maghiarilor de astăzi. De aceea, am crezut că e bine să facem cunoscută cetitorilor noștri în cele espuse cea mai actuală chestie istorică care preocupă pe Maghiari, mai ales pentru a face constatarea de sus, anume: că Anonimus, care le-a stat de astădată întru ajutor, e un cronicar de cea mai absolută încredere, și că părerile sale despre faptele Maghiarilor și despre popoarele cu cari au ajuns în coatințere, sunt de cea mai perfectă autenticitate. Să le creadă deci pe toate, iar nu numai pe cele favorabile lor!

(Ivp.)

fac unele obsevări din partea lui I. Frâncu, care e pentru reducerea materialului din istoria naturală. Mai la urmă dl. comisariu vorbind arată importanța cea mare a științelor naturale. E pe lângă rămânerea materialului din plan.

Se prezintă monografiile școalelor din Gâlția de G. Bodea, din Baica de I. Terec, din Iaca de I. Maghiar, din Butene de I. Todoruț, toate acestea cetite de notariul I. Frâncu, în urmă monografia școlii din Sântă-Mărie, cetită de autorul ei P. Bura. Se iau la cunoștință și se alătură la protocol. În jurul monografiilor școalelor se încinge o vie discuție, la care iau parte G. Toader, V. Biji, V. Muntean și Ioan Gheorghe. Dnul. comisariu arată că ce ar avea să cuprindă o monografie bună și ce motive ar fi a se lua în considerare la compunerea ei și anume: descrierea comunei, starea veche și actuală de cultură, starea economică, eventualele lupte avute cu zidirea școlii, etc.

Ioil Ghiuruțan teol. abs. dându-se cuvântul, atrage atențiunea membrilor asupra condei parohiale în care preotul parohiei respective e îndatorat a face istoricul comunei și deci prin urmare și monografia școlii.

Învățătorul I. Biji face următoarea propunere: „Să se aleagă o comisie care să facă cenzurarea manualelor de școală și la anul să vină cu un raport detaliat asupra lor, spunând, care sunt manualele cele mai bune și aacomodate pentru școala populară”. Propunerea aceasta e sprijinită de V. Nosa, Ioil Ghiuruțan, I. Frâncu și G. Toader. — I. Gheorghe vine cu o contra propunere, că adevărat de prisos a face lucrul acesta. Propunerea aceasta e sprijinită de I. Muntean. Ambele se pun la vot și se primește cea dintâi. În comisia aceasta se aleg membrii: P. Bura, V. Nosa, P. Ferghete, I. Biji, A. Todoruț și G. Toader.

Încât privește abonarea revistei „Vatra școlară” se fac 4 propuneri din partea membrilor G. Toader, I. Biji, I. Muntean și G. Prodan, dintre cari se primește a lui I. Biji care sună: „Prea Ven. Conzist. arhid. să impună fiecărui învățător a abona revista „Vatra școlară”.

În comisia pentru satorirea temelor pe un ciclu de trei ani rămân tot cei din anul trecut.

Urmează citirea raportului comisunilor pentru starea învățământului din tracturi. Raportori P. Ferghete și I. Biji. Ambele rapoarte se ascultă și se iau cu mulțămite la cunoștință. I. Gheorghe își exprimă dorința, ca Prea Ven. Conzist. să cerceteze ce e cauza de în tractul Clujului sunt așa de puțini învățători definitivi și dacă sunt ceva pedeci să se îndrepteze.

După lungi desbateri în fine se hotărăsc ca conferința pe anul viitor să se țină în Someșfalău.

În comisiunea pentru raportarea stării învățământului din tracte se aleg: A. Todoruț, G. Prodan, G. Toader, P. Ferghete, V. Ciuca și Ilie Podariu.

Not. P. Bura cetind procesele verbale despre ședința I și II, conferința cu unele mici modificări le verifică.

Terminele fiind astfel agendele conferinței dl. comisariu prin cuvinte de îmbărbătare la adresa învățătorilor pentru zilele grele ce ne așteaptă, declară de încheiată conferința din acest an. Strigătele de „să trăiască” la adresa dlui comisariu să repeșe.

În numele învățătorilor ia cuvântul I. Gheorghe și mulțămind dlui comisariu pentru bunul tact cu care a condus desbaterile conferinței, roagă pe bunul Dzeu să i dea sănătate ca încă mulți ani să mai conducă astfel de conferințe spre binele și înaintarea școlii noastre românești.

Cam pe la 2 ore p. m. aproape toți învățătorii în frunte cu dnul. comisariu și câțiva oaspeți ne-am întrunit la un banchet, de unde ca de obicei nu a lipsit nici sirul toastelor pentru viața îndelungată a superiorilor, pentru concordia și buna înțelegere între oameni etc.

Cei cari au tostat sunt: dl. comisariu Victor Păcală, Remus Roșca, preot, Petru Bura, I. Ghiuruțan, I. Samu, not. rom. și

ung. I. Frâncu, I. Muntean, I. Goldiș, paroh gr. cat. și L. Curea. Ne-am depărtat apoi fiecare către trudită noastră școală românească, care tocmai acum e atât de tristă.

Petru Bura.

NOUȚĂȚI.

Sărbarea iubilară de 40 de ani dela încoronarea M. Sale Împărat și Rege Francisc Iosif I. Sâmbătă, în 26 Maiu (8 Iunie) a. c. se împlinesc 40 de ani dela încoronarea glorioșului nostru Împărat și Rege, care zi iubilară și din partea credincioșilor bisericei noastre ortodoxe române din arhidieceză, conform ordinului I. P. S. D. Arhiepiscop-Metropolit Ioan Meșianu din 14 Maiu n. c. Nr. 5290 Prez. se va serba cu solemnitatea cuvenită prin serviciu divin cu doxologie, la care au să participe credincioșii, elevii școlari cu învățătorii, și sunt a se invita și autoritățile locale. În biserica catedrală se va ține serviciul divin prescriș, cu doxologia, Sâmbătă, la 10 ore a. m., servindu-se mai nainte sf. liturgie la 9 oare a. m.

Alegerile în România. Duminecă s'au început alegerile în România pentru corpurile legiuitoare române. A ales colegiul prim pentru senat. Din 60 mandate, nouă a primit opoziția conservatoare, în șapte locuri va fi balotaj, iar 43 mandate sunt ale liberarilor. Eri Marți, a ales colegiul 2 pentru senat.

Monumentul Reginei Elisaveta. În Viena s'a făcut eri, Marți, desvălirea monumentului ridicat întru memoria decedatei Împărătese și Regine Elisaveta. La actul de inaugurare au participat și ministrii ungari Wekerle, Günther, și Jekelfalussy.

Din parlament. Luni dieta ungară a votat proiectele de lege referitoare la jubileul de încoronare, a continuat apoi cu discuția asupra legii despre servitori. Vineri și Sâmbătă dieta nu va ține ședință.

Pentru gimnaziul din Brad. La cassa arhidiecezană au intrat pentru gimnaziul din Brad sumele următoare: Din comuna Sereca, protopresbiteratul Orăștiei 4 cor. 50 fil.; din comuna București, protopresbiteratul Zarand 32 cor. 20 fil. Tot pentru gimnaziul din Brad a făcut ofertă benevol de 200 coroane parohul Emanuel Pop din București, tractul Zarand.

Regele Carol pentru biserici. Regele României a dăruit anul acesta sur a de 227.037 lei, din lista civilă, pentru clădiri și restaurări de biserici. Din 1901 și până astăzi M. S. Regele a dăruit în total suma de 1.422.222 lei în acest scop. Anul acesta se vor restaura din acest fond bisericile Sf. Trei Erarchi și Sf. Nicolae din Iași, Sf. Dimitrie din Craiova, biserica metropolitană dela Târgoviște și clădirile dela Curtea-de-Argeș.

Faptă vrednică de urmat. Învățătorii din tractul protopresbiterat al Zarandului au luat asupra lor de bunăvoie îndatorirea de a ține școală de cetit și scris cu analfabeții adulți din comunele unde funcționează. Școala ține din Octomvrie până la finea lui Februarie, și cel puțin de două ori pe săptămână.

Representările operei „Mignon” din partea reuniunii de cântări „Hermania” din Sibiu au ajuns numărul 8, având în totdeauna un succes splendid în toate privințele. Publicul sibiian a răsplătit munca acestei reuniuni cu renume prin participare în număr mare și prin aplauze frenetice la adresa dibacilor diletanți. Concursul dnei Tritean a atras și un număr însemnat al publicului românesc de aici și împrejurime, admirându-i de astădată nu numai vocea de priveghitoare ci și jocul de scenă, pentru care are talent incontestabil. Marți, eri s'a dat ultima reprezentație festivă, din incidentul împlinirii alor 20 de ani dela înființarea reuniunii. A fost totodată reprezentațiunea a suta de operă dela întemeierea acestei reuniuni. Dorim reuniunii, care formează un însemnat factor cultural în viața sibiiană, încă mulți ani mănoși în succese frumoase pe terenul artei muzicale.

Pentru catedrală. Domnul vice-comite al comitatului Făgăraș Alexandru Belle, a donat pentru fondul catedralei din Sibiu, suma de 30 cor. Tot din Făgăraș au mai intrat: Dela „Furnica”, institut de bani 50 cor. și dela dnii Ioan Dejenariu, Iosif Ciora și George Măndrean câte 5 coroane.

Dela comitat. Comitetul administrativ al comitatului Sibiu, și subcomisiunile sale, țin ședință lunară Luni, în 10 Iunie n. la orele 3 d. a. în sala mică a casei comitatense.

Di Iancu G. Coliban, cel dintâi măestru tâmplar român în Brașov, ne avisează, că în acest an își serbează jubileul de 40 ani în amintirea neîntreruptei sale munci în meseria de tâmplărie, își serbează totodată jubileul de 25 ani ca măestru de sine stătător, și jubileul de 25 ani al căsătoriei sale.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu, pentru înzestrarea fetelor sărace, au mai dăruit: Pavel Boldea, c. și r. protopresbiter militar 2 cor.; Zevedeu Murășan, paroh, Sebeșul-săsesc 1 cor.; Dr. Ioan Stroia, protopresbiter, Săliște, pentru copiii săi: Mioara, Florin și Viorica 1 cor.; Victor Florian, notar în Sadu, pentru sine și soția sa Valeria 2 cor.

Treceri la catolicism. Mare senzație a produs în România faptul, că în timpul din urmă au trecut mai mulți membri ai familiilor fruntașe de acolo la catolicism. Începutul l-a făcut fiul fostului ministru P. S. Aurelian și deja până acum l-au urmat 15 tineri și două fete. Această aparițiune e urmărită cu multă atențiune din partea cercurilor conducătoare. Așa scriu foile maghiare.

Museul agricol din Budapesta se va deschide din partea Maiestății Sale Regelui în 10 Iunie după amiază la 2 ore în mod sărbătorec.

Femei ucise de un tren. La Corogne, un tren care manevra a dat peste o trăsură, în care se aflau două femei. Toate și-au aflat moartea sub roatele trenului.

Asasinarea unui preot. Dintre îngrozitoarele fapte săvârșite în timpul din urmă din partea bandelor grecești în Macedonia, următoarea ajunge culmea cruzimei. Anume, conform știrilor bulgare, o bandă grecească compusă din 15 oameni a intrat în satul Baraklimaja din districtul Serres, a pătruns în biserică, și a asasinat pe preot în timpul slujbei religioase.

„Renașterii” din Caransebeș i s'a intentat un nou proces de presă, dincauza unei notițe prin care s'a atras atențiunea alegătorilor dietali, ca să se intereseze de cu bună vreme să fie trecuți în lista alegătorilor. Procurorul a tras la răspundere pentru notița aceasta de caracter „politic” pe proprietariul foii, Dr. Nicolae Ionescu.

Contra imnului regal. Reprezentanța orașului Löse a luat hotărârea în adunarea sa generală la propunerea directorului gimnazial de acolo Alexiu Kalmár, ca la procesiunea din „Joia verde” să nu se mai invite garnisoana din Löse, căci prin cântarea imnului regal s'ar conturba serviciul divin. Oficerii s'au revanșat pentru această hotărâre astfel, că n'au voit să iee parte la banchetul dat de preotul local din incidentul acestei sărbări.

Maghiarizare de nume. Cu concesiunea ministrului de interne și-au maghiarizat numele Oscar și Maria Cabdebo, copiii fostului bancar din Sibiu cu acest nume, schimbându-și numele în „Pécsi”.

Și-a omorât muerea. Cutare Tompai din Kecskemét și-a junghiat muerea pe uliță, din motivul, că fugise dela el, și pe lângă toate rugămintele puse, nu mai voia să vină îndărăt la casa bărbatului. Muerea a murit pe loc, ear ucigașul a fost arestat.

Un primar comunal ca nălucă. În o comună din comitatul Posony a primit o femeie dela fiul său aflător în America 400 Cor., pe cari i-a depus la o bancă. În ziua următoare vine la bancă și-i cere înapoi banii. Întrebată de cauză, răspunde, că noaptea i-a apărut moartea și a amenințat-o că o va duce cu sine, dacă nu-i predă banii. Funcționarul băncii a avizat jandarmeria, căreia îi succese să pue mâna pe nălucă, tocmai în momentul când primea banii. În năprasnica „moarte” a fost descoperit primarul comunal.

Ferbințeli în Paris. În zilele acestea a căzut victimă căldurilor mari ce domnesc în Paris, o fetiță din o familie de frunte de acolo. Fetița stătea cu bona ei înaintea ministerului de externe, pentruca să privească părechea regală norvegiană, care se află de câțva timp în Paris. Deși i-se făcuse rău, totuși n'a voit să părăsească locul. În momentul, când strigătele mulțimii anunțau ivirea părechei regale, fetița a căzut moartă în brațele bonei. Medicii au constatat, că fetița a murit în urma ferbințelii.

Un monstru antideluvian. Orașul Frankfurt am Main va primi ca dar scheletul unei șopârle antideluviane de o mărime gigantică. Savantul naturalist Iacob Schiff va dăruie muzeului din Frankfurt acest schelet, unic în lume. Gâtul acestei șopârle e de 5 metri, coada e de 7 metri de lungă. În total scheletul are o lungime de 18 metri. Greutatea e de 225 kilograme. Oasele șopârlei s'au împachetat în 23 lăzi pentru a fi transportate din New-York în Europa.

Condamnat la moarte. Andrei Zaica din Fizeș, a fost condamnat la moarte din partea curții cu jurați dela Lugoj, pentru omor întreit. Stăpânul său Tölgyesi încopuse a fi nemulțămît cu el, pentrucă eco-noama acestuia Elena Hegedűs, îl păra în continuu, că nu-și împlinește cum se cade slujba. Indignat Zaica a omorât pe eco-noama. Ca să-și acopere vina a omorât apoi și pe Tölgyesi și pe servitoarea acestuia. Crima a fost descoperită. Pe Zaica l-a apărât dl. C. Bredicianu, cercând să dovedească, că crima n'a fost premeditată.

Mulțămite. Cu ocazia sinodului arhidiecezan din anul acesta am colectat pentru fondul noiei biserici din Sălciua-de-jos, tractul Lupgei, următoarele dăruiri: Dela I. P. S. domn Ioan Meșianu, arhiepiscop și metropolit 50 cor., Il. Sa dl. Dr. Ilarion Pușcariu, vicar 3 cor., domni deputați Dr. Iancu Meșianu, (Zernecki) 10 cor., Dr. Eusebiu R. Roșca, Nicolae Ivan (Sibiu), Ievian Murășan (Turda), câte 5 cor., Dr. V. Preda (Câmpeni) 4 cor., Dr. George Proca (Sibiu), Romul Furdul (Câmpeni), câte 3 cor., Iosif Morariu (Dobra), Daniil David (Orăștie), Dr. Ioan Margita (Georgiu), Teodor Herman (Deș), Dr. Gavril Buzura (Lăpușul-ung.), V. Voinea (Brașov), Victor Păcală (Sibiu), Lazar Tritean (Sibiu), câte 2 cor., Nicolae Borzea (Făgăraș), Vasile Damian (Brad), Dimitrie Moldovan (Sighișoara), Victor Tordășian (Sibiu), P. Lucuța (Sibiu), Dr. D. Stefan (Sibiu), Petru Gheșja (Hațeg) și Dr. Ioan Fărcaș (Sibiu), câte 1 cor. Laolaltă 113 cor. În numele numitei comune bisericesti aduc maritimșilor donatori și pe această cale adânc simțita recunoștință. Sălciua-de-jos, la 17 Maiu v. 1907. Romul Gomboș paroh.

Cea mai mare fericire pe lume e sănătatea și mulți au jertfit averi întregi, ca să și-o câștige, dar de cele mai multori înzadar. Deci inventatorul crucii duple electro magnetice R. B. Nr. 86967, dl. Albert Müller în Budapesta V/27, Vadász utca 34, a pus la dispoziția lumii bolnave aparatul său, e știut, că numa aceasta e în stare să ajute acolo, unde alte mijloace nu mai pot; ceea ce documentează din nou și următoarea scrisoare de recunoștință: „Prea stimată d-le Müller! De 30 ani am fost tot bolnăvicioasă, nu puteam mânca, m'am simțit totdeauna rău, dar de când mi-am adus aparatul d-tale, din 23 Aprilie a. tr. și de când îl port, mă simt foarte bine, pot dormi, văd bine, am poftă de mâncare cu un cuvânt sunt deplin sănătoasă și îți mulțămesc din inimă că mi-ai dat iară plăcere să trăiesc. Cu stimă: Rosa Schrl, văduvă de geometru, Kesmark.

FELIURIMI.

Superstiția și oamenii mari. Emil Zola, care trecea de om liber de orice prejudiciu, credea în acțiunea răufăcătoare a numărului „7” și în acțiunea binefăcătoare a numărului „17”.

Wilhelm I și Mac-Kindley aveau o frică nefrivinsă de ziua de „Vineri”.

Edison din contră, considera această zi ca cea mai favorabilă spre a face experiența celor mai însemnate invențiuni ale sale.

Contele de Armagnac sub Ludovic XI, considera de prevestire funestă întâlnirea unui Englez.

Regina Victoria, dupăcum povestește ziarul „Espana moderna” uu putea să sufere pisicile, considerându-le ca precursorii unor mari nenorociri.

Iuliu Cesar nu putea auzi cântarea unui cocoș fără să îngâlbească.

Lordului Byron și lui Napoleon, le era frică de pează rea.

Nr. 106—1907.

[128] 2—2.

Publicare de licitație.

Zidirea casei protopresbiteratului Câmpenilor se va da prin licitație minuandă, spre îndeplinire în 26 Maiu (8 Iunie) 1907, la 2 ore p. m. în localul școalei gr. or. din Câmpeni, pecând doritorii a licita să se prezenteze.

Planul și preliminarul se află la oficiul protopresbiterat al Câmpenilor.

Câmpeni, 19 Maiu 1907.

Romul Furdul
protopop.

Biblioteca religioasă a „Telegrafului Român“

Sfinții:

1. Vasile cel mare 20 fil.
2. Marele Mucenic George . 30 „
3. Apostolii Petru și Pavel . 30 „
4. Marele Mucenic Dimitrie și Sfinții Marii Impărați Constantin și Elena 30 „

Ediție populară, alcătuită după „Viața Sfinților“, tipărită în București la 1835, de **Simeon Popescu**, protopresbiter. Sibiu 1906. Tiparul TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE, de unde se pot procura. ∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞

Sboar'al nopții negru flutur...

de M. Eminescu. — Romanță pentru voce și pian de A. Bena. Prețul cor. 1.50, porto 10 fil. Se capătă la Librăria arhid.

Biblioteca

„Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiu“.

La librăria arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare următoarele cărți:

- Nr. 1. Ținerea vitelor, de E. Brote K — 24
2. Trifoiul, de Eugen Brote . — 24
3. Prăsirea pomilor, de D. Comșa . — 24
4. Legea veterinară, de învățătorul Muntean — 80
5. Însotirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote . . 1.60
6. Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu — 70
7. Statutele tovarășilor agricole . — —
8. Statutele însotirilor de credit (Raiffeisen) — —
9. Povește pentru stăpîirea gâdacilor de Maiu — 10
10. Darea pe vinuri și favorurile (înlesnirile), ce le face legea în privința ei proprietarilor de vii — —
11. Povește pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredelesc mugurii — 10
12. Scurtă povățuire la stăpîirea șoarecilor de câmp — 10
13. Cum să îmblățim orzul de bere — 18
14. Viierul român sau Noua cultură a viilor, de Nic. Iosif . — 70

Dela Librăria arhidiecezană din Sibiu (Nagyszeben) se pot procura

Cuvântări liturgice

de arhimandritul Nicodem Munteanu
cu prețul de 1 cor. 50 fil., plus 10 fil. porto.

Carol F. Jickeli, Sibiu. (La coasa de aur).

COASE: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
1 bucată C. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă, eu schimb orice coasă provăzută cu semnul **CFJ** care nu ar corespunde, chiar și atunci când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe deasupra!

La cerere se dă oricui gratis „Fovătuitorul economic“, edat de mine, și dacă nu comandă coase. [127] 2—2

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret!

Vindecă și înviează

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă boale

pe lângă garanție.

da împrejurărei, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, făcături de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea s'a oftă atestate încurte din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și oricine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde orice încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oicis oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e cor. 8.—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 6.—

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă. 11 1

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țară și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V/27, strada Vadász 34 colțul.

Redactor responsabil Teodor. V. Păcățian.

Sfânta Evangelie

Tipărită cu litere latine în Tipografia arhidiecezană, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Metropolit

Ioan Mețianu.

Se află de vânzare în Librăria arhidiecezană din Sibiu—Nagyszeben, cu următoarele prețuri:

1. Nelegată cu K 15.—
In legătură de piele roșie deschisă, tăietură galbină, colțuri încadrate simplu și în mijloc cu cruce, de amândouă părțile, veritabil aurită, cu copcii 25.—
3. In legătură roșie fină, piele de chagrin, tăietura aurită, colțurile cu evangeliștii, la mijloc înainte „Nașterea Mântuitorului“, la mijloc în dos „Restignirea“, pe amândouă părțile bogat aurită, cu două copcii tari de metal aurite 35.—
4. Legătură în pliuș, fin de mătăasă, icoanele de email, încadrate de metal, aurită, cu cutie solidă, căptușită pe dinlăuntru cu mătăasă:
a) cu patru icoane în colțuri și una la mijloc 100.—
b) cu opt icoane în colțuri și una la mijloc 125.—
c) cu opt icoane în colțuri și una la mijloc 140.—

Administrația

Tipografiei arhidiecezane.

CĂRȚI BISERICESTI:

- ACRAFTISTUL prea s. Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu litere latine, ed. 1898, legat simplu cor. 1.70, legătură mai frumoasă în piele roșie cor. 3.20, ediție de lux cor. 4 și cor. 5.20 peluche 7.70
- AGHIAZMATAR, broș. 4.—
- APOSTOLUL, lit. latine, ediție proprie 1900, legat în pânză neagră cor. 9.50, legat în piele roșie coroane 11.50, ediție de lux broș. 8.—
(se leagă conform dorinței comandatorului).
- BIBLIA ILUSTRATA, litere cirile, Testamentul vechiu și nou, nelegată, redus dela cor. 20 la 10 cor., legată în piele roșie 20.—
- CAZANIA, cu litere latine, broș. cor. 6, leg. 10.—
- CHIRIACODROMION, legat cor. 16.—
- EVANGELIE, cu litere latine, ediție proprie, nelegată coroane 15.—, în legătură de piele roșie deschisă, tăietură galbină, colțuri încadrate simplu și în mijloc cu cruce, de amândouă părțile, veritabil aurită, cu copcii cor. 25.—, în legătură roșie, fină, piele de chagrin, tăietura aurită, colțurile cu evangeliștii, la mijloc înainte „Nașterea Mântuitorului“, la mijloc în dos „Restignirea“, pe amândouă părțile bogat aurită, cu două copcii tari de metal aurite cor. 35.— legătură în pliuș, fin de mătăasă, icoanele de email, încadrate de metal, aurită, cu cutie solidă, căptușită pe dinlăuntru cu mătăasă: a) cu patru icoane în colțuri și una la mijloc coroane 100.—, b) cu opt icoane în colțuri și una la mijloc coroane 125.—, c) cu opt icoane în colțuri și una la mijloc cor. 140.—
- EVANGELIE, cu litere latine, ediție de București, legată cor. 20, fin legată 33.—
- Se pot procura dela:
- EVHOLOGIU, cu lit. lat (Molitelnic), legat 12.40
- HIROTONIER pentru sf. de preoți, litere cirile, leg. 4.—
- LITURGIA sfântului Ioan Gură de Aur 1.—
- LITURGIILE sf. păr. Ioan Crisostom, Vasile cel mare și Grigorie Teologul, legat în pânză neagră cor. 8, legat în piele 9.—
- MINEILE pe 12 luni, în 12 volume latine, broș. cor. 130, leg. în piele roșie cor. 172. Se vând și în tomuri singuratic 1 volum legat 14.50
- MOLITVELNICUL BOGAT, ciril, leg. cor. 5, fin legat 6.—
- OCTOICH MARE, ciril, legat . 26.—
- OCTOICH MARE, latin, legat . 27.—
- OCTOICH MIC, litere latine, ed. proprie, simplu legat cor. 1.60, în piele roșie cu copcii cor. 3.20, în piele neagră cor. 4, în piele chagrin cor. 5.20, legături mai fine la comandă.
- OROLOGIUL CEL MARE, ciaslov bogat, cu l. lat. leg. 34.—
- CIASLOV (orologion), lit. latine, legat în pânză 2.40, legat în piele roșie cu copcii 4.—
- PARACLISUL, Acaftistul și viața sf. mare mucenic Dimitrie . 1.50
- PENTICOSTARIU, ciril, legat . 16.—
- PENTICOSTARIU, latin, legat 12.40
- PSALTIREA, cu litere latine, legată cor. 9, legată fin . . 14.—
- PSALTIREA, cu litere latine format mic, legată 3.20
- RÂNDUIALA CHIROTONIREI NOULUI EPISCOP, de A. bar. de Șaguna, cu litere cirile, legată 10.—
- RÂNDUIALA LA SFINTIREA BISERICILOR, cir. leg. 4.—
- TÂLCUL EVANGELIILOR, cir. broșurat 2.—
- TRIODUL CU STRAJNICUL, ciril, legat 34.—
- TRIODUL, latin, legat . . . 27.—

Librăria arhidiecezană.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane